

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนการสอนสิ่ง แวดล้อมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ในสถาบันครุศึกษา สังกัดทบวง มหาวิทยาลัย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพ ปัญหา และ ความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา และการเรียนการสอนสิ่ง แวดลอมศึกษา ในสถาบันครุศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือผู้ บริหาร และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมศึกษาในสถาบันครุศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จาก 11 สถาบัน รวมผู้บริหารทั้งสิ้น 11 คน และรวมจำนวน อาจารย์ผู้สอนทั้งสิ้น 51 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC¹ (Statistical Package for the Social Sciences - PC¹) เพื่อหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่และสื่อการเรียน การสอน และการจัดการ

ตอนที่ 3 ข้อมูลของผลการประเมินปัญหาและความต้องการในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดลอมศึกษา ในด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่และสื่อการเรียน การสอน และการจัดการ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอม ศึกษา

ตอนที่ 5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์

ตอนที่ 6 ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่ง
แวดล้อมศึกษาในด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการ
วัดและประเมินผล

ตอนที่ 7 ข้อมูลของผลการประเมินปัญหาและความต้องการในการเรียนการ
สอนสิ่งแวดล้อมศึกษาในด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน
และการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพ ในสถาบันครูศึกษา

รายการ	ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	63.6
หญิง	4	36.4
2. อายุ		
25-29 ปี	-	-
30-34 ปี	-	-
35-39 ปี	1	9.1
40-44 ปี	1	9.1
45-49 ปี	3	27.3
50-54 ปี	4	36.4
55-59 ปี	2	18.2
60 ปีขึ้นไป	-	-
3. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาโท		
จิตวิทยาสังคม	1	9.1
วิทยาศาสตร์เกษตร	1	9.1
จิตวิทยา	1	9.1
สังคมศึกษา	1	9.1
บริหารการศึกษา	1	9.1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร	
	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาเอก		
จิตวิทยาการศึกษา	1	9.1
อุดมศึกษา	1	9.1
การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	3	27.3
มัธยมศึกษา	1	9.1
4. ตำแหน่งด้านการบริหาร		
คณบดี	5	45.5
รองคณบดี	6	54.5
5. ประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหาร		
1-5 ปี	3	27.3
6-10 ปี	2	18.2
11-15 ปี	1	9.1
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	5	45.5
6. การเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมศึกษา		
ไม่เคย	2	18.2
เคย	9	81.8
7. หน่วยงานที่เคยเข้ารับการอบรม		
องค์การ UNESCO	2	18.2
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	2	18.2
ทบวงมหาวิทยาลัย	9	81.8
องค์กรเอกชน-คณะ	1	9.1

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีจำนวนทั้งหมด 11 คน แยกเป็นเพศชาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 แยกเป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.4 วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 45.5 และอยู่ในระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 54.5 สำหรับตำแหน่งด้านการบริหารอยู่ในตำแหน่งคณบดี คิดเป็นร้อยละ 45.5 และตำแหน่งรองคณบดี คิดเป็นร้อยละ 54.5 ส่วนใหญ่ประสบการณ์ในการทำงานด้านบริหารมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 45.5 สำหรับการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมจากทบวงมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 81.8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 2 ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหาร
การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาในด้านบุคลากร
งบประมาณ สถานที่และสื่อการเรียนการสอน และการจัดการ**

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงาน
การจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ด้านบุคลากร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา โดยพิจารณาจาก		
วุฒิทางการศึกษา	10	90.9
ความรู้ ความสามารถทางวิชาการ (ตำแหน่งทางวิชาการ)	-	-
สาขาวิชาที่เรียน	7	63.6
ความสนใจของอาจารย์ผู้สอน	8	72.7
2. การได้รับ/มีความรู้ ของอาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมศึกษา		
การศึกษาจากสถาบันการศึกษาโดยตรง	10	90.9
การศึกษาอบรมทางด้านสิ่งแวดลอมศึกษา	7	63.6
ศึกษาค้นคว้าจากตำราด้วยตนเอง	4	36.4
การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านสิ่งแวดลอมศึกษา	4	36.4
ศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดลอมศึกษา	8	72.7
3. บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนวางแผน หรือโครงการ เกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา		
จัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	9	81.8
ประสานงานเพื่อจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษากับหน่วยงานอื่น ๆ	5	45.5
ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษาแก่บุคลากรอื่น ๆ	1	9.1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. การจัดให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนแก่อาจารย์ผู้สอน		
ไม่มี	3	27.3
มี	8	72.7
ถ้ามีการให้ความรู้ ได้ปฏิบัติดังนี้		
จัดให้มีการชี้แจง อบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา	4	36.4
ส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานอื่น ๆ จัด	4	36.4
ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการลาศึกษาต่อหรือไปศึกษาดูงาน	3	27.3

จากตารางที่ 2 สภาพการบริหารการจัดการการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ด้านบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีวิธีการคัดเลือกอาจารย์ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา โดยพิจารณาจากวุฒิทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.9 ซึ่งส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนได้รับและมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดลอมศึกษาจากสถาบันการศึกษาโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 90.9 บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นผู้วางแผน หรือวางโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา และเป็นผู้จัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.8 และส่วนใหญ่ทางมหาวิทยาลัยมีการจัดการชี้แจง อบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมตามที่หน่วยงานอื่น ๆ จัดในด้านสิ่งแวดลอมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.4

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา ด้านงบประมาณ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. งบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนและการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดลอมศึกษา		
ไม่มี	2	18.2
มี	9	81.8
งบประมาณในการจัดทำ โดยได้รับการสนับสนุนจาก		
- ทบวงมหาวิทยาลัย	3	27.3
- เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย	9	81.8
- เงินรายได้ของอาจารย์ผู้สอน	-	-
- หน่วยงานเอกชนให้เงินสนับสนุน	3	27.3
- เงินส่วนตัวของผู้บริหารเอง	1	9.1
6. งบประมาณในการส่งเสริมอาจารย์ให้มีความรู้เพิ่มเติมโดยการไปอบรมการศึกษาตุงานด้านสิ่งแวดลอมศึกษา		
ไม่มี	1	9.1
มี	10	90.9
ถ้ามี จาก		
- ทบวงมหาวิทยาลัย	2	18.2
- เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย	10	90.9
- เงินรายได้ของอาจารย์ผู้สอน	1	9.1
- หน่วยงานเอกชนให้เงินสนับสนุน	1	9.1
- เงินส่วนตัวของผู้บริหารเอง	4	100.0

จากตารางที่ 3 สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านงบประมาณตามความคิดเห็นของผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ผู้บริหารได้รับงบประมาณเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน และการจัดทำแผนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 81.8 และงบประมาณในการส่งเสริมอาจารย์ให้มีความรู้เพิ่มเติมโดยการอบรมศึกษาดูงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่ได้จากเงินส่วนตัวของผู้บริหารเอง คิดเป็นร้อยละ 100 และเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 90.9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานการจัด
การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านสถานที่และสื่อการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7. การสนับสนุนให้มีการจัดสถานที่ การจัดเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ ในการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ไม่มี	3	27.3
มี	8	72.7
ถ้ามี โดย		
จัดสรรงบประมาณในการจัดให้มีเพียงพอ	5	45.5
จัดหาสถานที่ ห้องเรียน ห้องกิจกรรมให้เหมาะสม	6	54.5
จัดหาเอกสารวิชาการ เอกสารแนะนำ คู่มือหนังสือให้ ทัน สมัย	6	54.5
จัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์บริการคั่นคว่า หลักฐานอ้างอิงที่ ทันสมัย มีเครื่องคอมพิวเตอร์คั่นคว่าข้อมูลทางInternet	5	45.5
จัดประชุม เชิงปฏิบัติการเพื่อการผลิตสื่อ	1	9.1
8. การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรการเรียนการสอนสิ่งแวด ล้อมศึกษา		
ไม่มี	1	9.1
มี	10	90.9
ถ้ามี โดย		
มีการศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรก่อนการจัดเรียน	6	54.6
มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดทำเอกสาร ประกอบหลักสูตร	4	36.4
อาจารย์ในหมวดวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมศึกษาให้ ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร	9	81.8
มีการกำหนดระยะเวลาในการจัดทำเอกสารประกอบ หลักสูตร	2	18.2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
9. การจัดบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย		
ไม่มี	1	9.1
มี	10	90.9
ถ้ามี โดย		
จัดให้มีสวนสวย มหาวิทยาลัยงาม	9	81.8
จัดให้มีโรงอาหารและอาหารที่ถูกต้องลักษณะ	10	90.9
จัดให้มีห้องน้ำอย่างเพียงพอ	8	72.7
จัดให้มีห้องสมุดที่สวยงาม มีหนังสือที่มีคุณค่ามากมาย และให้บริการอย่างประทับใจ	7	63.6

จากตารางที่ 4 สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านสถานที่และสื่อการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ทางมหาวิทยาลัยจะจัดหาสถานที่ห้องเรียน ห้องกิจกรรม ให้อย่างเหมาะสม รวมทั้งจัดหาเอกสารวิชาการ เอกสารแนะนำคู่มือหนังสือ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 54.5 ซึ่งในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่ อาจารย์ในหมวดวิชาที่เกี่ยวข้องจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 81.8 ส่วนการจัดบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะเป็นการดูแลโรงอาหาร และจัดจำหน่ายอาหารที่ถูกต้องลักษณะแก่นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.9 พร้อมทั้งมีการจัดให้มีสวนสวย มหาวิทยาลัยงาม คิดเป็นร้อยละ 81.8

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดการ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
10. การวางแผนการจัดการเรียนการสอน		
ไม่มี	2	18.2
มี	9	81.8
ถ้ามี โดย		
จัดประชุมคณะกรรมการการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อวางแผนและนโยบายในการจัดการเรียน การสอน	5	45.5
จัดประชุม ปฐมนิเทศ ชี้แจงนโยบาย และแผนการจัดการเรียนการสอน	4	36.4
ชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน	5	45.5
จัดให้มีการติดตามผลการเรียนการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	3	27.3
มีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนจากแบบรายงาน	3	27.3
มีการประชุมสรุปผลการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน	2	18.2
รับฟังความคิดเห็นและให้คำปรึกษาหารือเพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน	6	54.5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
11. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ไม่มี	1	9.1
มี	10	90.9
ถ้ามี โดย		
จัดประชุมสัมมนาวิชาการเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตรให้แก่อาจารย์ผู้ สอนและบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	5	45.5
เชิญวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	7	63.6
จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน	6	54.5
จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอน	5	45.5
การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกสถานที่		
ส่งเสริมการผลิต การจัดหาสื่อ โสตทัศนูปกรณ์ ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	5	45.5
12. วิธีการติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ศึกษา		
ไม่มี	2	18.2
มี	9	81.8
ถ้ามี โดย		
การสังเกต	5	45.5
การใช้แบบสอบถาม	4	36.4
การใช้แบบสำรวจ	2	18.2
การสัมภาษณ์	2	18.2
การประชุมสรุปผล	3	27.3
การติดตามและบันทึกความก้าวหน้าของแผนงานไว้เป็น ระยะ	3	27.3

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
13. การสร้างขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์ผู้สอน		
ไม่มี	1	9.1
มี	10	90.9
ถ้ามี โดย		
เยี่ยมชมกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนเมื่อมี โอกาส	2	18.2
ให้ค่ายกย่องชมเชย และให้กำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ อาจารย์ผู้สอน	5	45.5
ให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน	7	63.6
เปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอนขอคำแนะนำและปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการเรียนการสอน	7	63.6

จากตารางที่ 5 สภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดการ แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยรับฟังความคิดเห็นและให้คำปรึกษาหารือ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 54.5 และจัดประชุมคณะกรรมการการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อวางแผนและนโยบาย พร้อมทั้งชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 45.5 ส่วนในด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่วนใหญ่ทางมหาวิทยาลัย เชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 63.6 และส่วนใหญ่วิธีการติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา จะใช้วิธีการสังเกต คิดเป็นร้อยละ 45.5 ส่วนด้านขวัญและกำลังใจส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนได้จากความช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารเปิดโอกาสให้อาจารย์ผู้สอนขอคำแนะนำ ปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 63.6

ตอนที่ 3 ข้อมูลของผลการประเมินปัญหาและความต้องการในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นและผู้บริหารต่อการ
ประเมินปัญหาและความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม
ศึกษา ด้านบุคลากร

รายการ	การบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. การคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนกับ ความเหมาะสมในการเรียน การสอน	2.82	0.75	มาก	2.64	0.67	มาก
2. อาจารย์ผู้สอนกับความรู้ด้านสิ่ง แวดล้อมศึกษา	2.73	0.65	มาก	2.64	0.67	มาก
3. จำนวนอาจารย์ผู้สอนกับ จำนวนนักศึกษา	2.91	0.70	มาก	2.82	0.75	มาก
4. การสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอน เข้าอบรม ประชุม และสัมมนา ทางวิชาการ	2.18	1.12	น้อย	2.18	0.75	น้อย
5. การสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอน ลาศึกษาต่อทางด้านการศึกษา การสอน	2.64	0.94	มาก	2.91	0.83	มาก
6. การสนับสนุนอาจารย์ผู้สอน ด้านการทำงานวิจัย	2.91	0.69	มาก	2.73	0.65	มาก
7. อาจารย์ผู้สอนกับบทบาทด้าน การจัดการเรียนการสอน	2.45	0.45	น้อย	2.64	0.67	มาก
รวม	2.66	0.45	มาก	2.65	0.71	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมปัญหาในการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านบุคลากร มีปัญหาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาในระดับมาก เรียงอันดับ 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่ 3 ($\bar{x} = 2.91$) ข้อที่ 6 ($\bar{x} = 2.91$) ข้อที่ 1 ($\bar{x} = 2.82$) และ ข้อที่ 2 ($\bar{x} = 2.73$) เรียงตามลำดับ ส่วนรายข้อที่ผู้บริหารพบว่ามีปัญหาในระดับน้อย คือ ข้อที่ 4 ($\bar{x} = 2.18$) และข้อที่ 7 ($\bar{x} = 2.45$) เรียงตามลำดับ

ส่วนด้านความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านบุคลากร โดยรวมมีความต้องการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 5 ($\bar{x} = 2.91$) ข้อที่ 3 ($\bar{x} = 2.82$) และข้อที่ 6 ($\bar{x} = 2.73$) เรียงตามลำดับ ส่วนรายข้อที่ผู้บริหารพบว่ามีความต้องการในระดับน้อยคือ ข้อที่ 4 ($\bar{x} = 2.18$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการประเมินปัญหาและความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านงบประมาณ

รายการ	การบริหารจัดการการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความต้องการ
8. งบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน	2.09	0.70	น้อย	2.18	0.60	น้อย
9. งบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอน และ สื่อทัศนูปกรณ์	2.45	0.82	น้อย	2.09	0.54	น้อย
10. งบประมาณในการจัดทำแผนการสอน	2.00	0.89	น้อย	1.91	0.54	น้อย
11. งบประมาณในการพัฒนาบุคลากร เช่น การจัดประชุม อบรม การสัมมนาวิชาการ และการศึกษาดูงาน	2.45	0.82	น้อย	2.18	0.60	น้อย
รวม	2.25	0.76	น้อย	2.09	0.45	น้อย

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมปัญหาการบริหารจัดการการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านงบประมาณ มีปัญหาในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาในระดับน้อย เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 10 ($\bar{x} = 2.00$) ข้อที่ 8 ($\bar{x} = 2.09$) และข้อที่ 9 ($\bar{x} = 2.45$) ข้อที่ 11 ($\bar{x} = 2.45$)

ส่วนด้านความต้องการการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้าน
งบประมาณ โดยรวมมีความต้องการในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับน้อย เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 10 (\bar{x} =
1.91) ข้อที่ 9 (\bar{x} = 2.09) และข้อที่ 8 (\bar{x} = 2.18) ข้อที่ 11 (\bar{x} = 2.18)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการประเมินปัญหาและความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านสถานที่และสื่อการเรียนการสอน

รายการ	การบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความต้องการ
12. การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน	2.18	0.40	น้อย	3.18	0.60	มาก
13. การจัดห้องสมุด แหล่งค้นคว้าด้านการเรียนการสอน	2.09	0.30	น้อย	3.45	0.82	มาก
14. การจัดให้มีคอมพิวเตอร์ และแหล่งบริการข้อมูล Internet	2.36	0.67	น้อย	3.45	0.82	มาก
15. การจัดให้มีเอกสารประกอบการเรียนการสอน	2.09	0.54	น้อย	3.18	0.98	มาก
16. การจัดพิมพ์จุลสารวารสาร จดหมายข่าวสิ่งแวดล้อม	2.18	0.75	น้อย	3.27	1.01	มาก
รวม	2.18	0.35	น้อย	3.31	0.67	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านสถานที่และสื่อการเรียนการสอน มีปัญหาในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาในระดับน้อยทุกข้อ เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 13 ($\bar{x} = 2.09$) ข้อที่ 15 ($\bar{x} = 2.09$) ข้อที่ 12 ($\bar{x} = 2.18$) ข้อที่ 16 ($\bar{x} = 2.18$) และข้อที่ 14 ($\bar{x} = 2.36$)

ส่วนด้านความต้องการการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้าน
สถานที่และสื่อการเรียนการสอน โดยรวมมีความต้องการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ
3.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการในระดับมาก เรียงลำดับ 3 อันดับแรก
คือ ข้อที่ 13 ($\bar{x} = 3.45$) ข้อที่ 14 ($\bar{x} = 3.45$) ข้อที่ 16 ($\bar{x} = 3.27$) และข้อที่ 12 ($\bar{x} =$
3.18) ข้อที่ 15 ($\bar{x} = 3.18$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการประเมิน ปัญหาและความต้องการในการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม ศึกษา ด้านการจัดการ

รายการ	การบริหารจัดการการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความต้องการ
17. การวางแผนการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.36	0.81	มาก	3.18	0.60	มาก
18. การประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์นโยบายให้แก่อาจารย์ผู้สอน	3.36	0.67	มาก	3.18	0.60	มาก
19. ความสอดคล้องของแผนการเรียนการสอน กับสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	3.18	0.87	มาก	3.09	0.54	มาก
20. การประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองและนักศึกษา	3.18	0.87	มาก	2.91	0.83	มาก
21. การจัดตั้งอาจารย์ผู้สอนให้เป็นคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.09	0.94	มาก	2.91	0.70	มาก
22. การติดตามประเมินผล การเรียนการสอน	3.45	0.52	มาก	3.09	0.54	มาก
23. วิธีการติดตามประเมินผล การเรียนการสอน	3.27	0.65	มาก	3.00	0.63	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	การบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความต้องการ
24. การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	3.09	1.04	มาก	3.09	0.54	มาก
25. การจัดบรรยากาศทางสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	3.27	1.01	มาก	3.36	0.67	มาก
26. การสร้างขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์ผู้สอน	2.91	0.94	มาก	3.27	0.65	มาก
27. การประชุม สรุปผลการเรียนการสอน	3.36	1.03	มาก	3.18	0.60	มาก
รวม	3.23	0.69	มาก	3.12	0.53	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมปัญหาการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านการจัดการ มีปัญหาในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 22 ($\bar{x}=3.45$) ข้อที่ 17 ($\bar{x}=3.36$) ข้อที่ 18 ($\bar{x}=3.36$) ข้อที่ 27 ($\bar{x}=3.36$) และข้อที่ 23 ($\bar{x}=3.27$) ข้อที่ 25 ($\bar{x}=3.27$)

ส่วนด้านความต้องการการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านการจัดการ โดยรวมมีความต้องการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 25 ($\bar{x}=3.36$) ข้อที่ 26 ($\bar{x}=3.27$) และข้อที่ 27 ($\bar{x}=3.18$) ข้อที่ 18 ($\bar{x}=3.18$) ข้อที่ 27 ($\bar{x}=3.18$)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ด้านบุคลากร

1. บุคลากรในสถาบันควรรอำนวยการอำนวยความสะดวกในด้านข่าวสารข้อมูล และอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา
2. บุคลากรในสถาบันควรมีความรู้โดยตรงทางด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และสามารถนำหลักการทางสิ่งแวดล้อมศึกษาไปใช้ไปสังคมได้
3. อาจารย์ผู้สอนควรมีการพัฒนาวิธีการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. ควรลดชั่วโมงการสอนของอาจารย์ในสถาบันต่างจังหวัด ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนอาจารย์ผู้สอน

ด้านงบประมาณ

1. ควรมีการจัดงบประมาณให้เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนของแต่ละสถาบัน
2. ควรมีการใช้งบประมาณให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ด้านสถานที่และสื่อการเรียนการสอน

1. ควรมีการจัดสถานที่และจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับงบประมาณที่จัดทามาให้

ด้านการจัดการ

1. ควรมีการใช้ตัวอย่างของจริง และการฝึกภาคสนาม ในการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตอนที่ 4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของอาจารย์

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของของอาจารย์จำแนกตามสถานภาพ ในสถาบันครุศึกษา
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

รายการ	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	32	62.7
หญิง	19	37.3
2. อายุ		
25-29 ปี	-	-
30-34 ปี	2	3.9
35-39 ปี	2	3.9
40-44 ปี	10	19.6
มากกว่า 44 ปีขึ้นไป	37	72.5
3. วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี		
สาขาสังคมศึกษา	2	3.9
สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษา	1	2.0
สาขาการประถมศึกษา	2	3.9
สาขาการสอนวิทยาศาสตร์เกษตร	2	3.9
สาขาสุขศึกษา	4	7.8
สาขาวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์	1	2.0
สาขาพลศึกษา	2	3.9

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท		
สาขาพลศึกษา	6	11.8
สาขาการประถมศึกษา	3	5.9
สาขาหลักสูตรและการสอน	1	2.0
สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์	1	2.0
สาขาสุขศึกษา	2	3.9
สาขาบริหารการศึกษา	2	3.9
สาขาบริหารและนิเทศการศึกษา	1	2.0
สาขาโสตทัศนศึกษา	1	2.0
สาขาภูมิศาสตร์	2	3.9
สาขาสังคมศาสตร์	3	5.9
สาขาการศึกษาผู้ใหญ่	1	2.0
สาขาชีววิทยา	2	3.9
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา	1	2.0
สาขาการศึกษาคณิตศาสตร์	1	2.0
สาขาศิลปศึกษา	1	2.0
สาขาการแนะแนว	1	2.0
ปริญญาเอก		
สาขาการบริหารการศึกษา	1	2.0
สาขาการอุดมศึกษา	4	7.8
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา	2	3.9
สาขาการศึกษาผู้ใหญ่	1	2.0
สาขาการศึกษาพัฒนาชนบท	1	2.0
สาขาสุขศึกษา	1	2.0
สาขาพลศึกษา	1	2.0

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
สาขา Vocational Education	1	2.0
สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว	1	2.0
สาขาครุศาสตร์เกษตร	2	3.9
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร	1	2.0
สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์	1	2.0
สาขาหลักสูตรและการสอน	2	3.9
สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	1	2.0
4. ประสบการณ์การทำงาน		
ด้านการสอน		
1-5 ปี	2	3.9
6-10 ปี	6	11.8
11-15 ปี	3	5.9
16-20 ปี	7	13.7
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	33	64.7
5. วิชาเอก		
วิทยาศาสตร์	9	17.7
สุขศึกษา	7	13.7
สังคมศึกษา	13	25.5
การงานและพื้นฐานอาชีพ	1	2.0
ศิลปศึกษา	1	2.0

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ อุดมศึกษา	3	5.9
พลศึกษา	6	11.8
พัฒนาชุมชน	2	3.9
คณิตศาสตร์	2	3.9
จิตวิทยาและการแนะแนว	2	3.9
การศึกษานอกระบบ	1	2.0
บริหารการศึกษา	1	2.0
ศึกษาศาสตร์	1	2.0
หลักสูตรและการสอน	1	2.0
6. รายวิชาที่ท่านรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน		
- วิทยาศาสตร์	3	5.9
- สังคมศาสตร์	5	9.8
- วิทยาศาสตร์-สังคมศาสตร์	11	21.6
- วิชาอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา	33	64.7
พลศึกษา	2	3.9
สุขศึกษา	1	2.0
หลักสูตรและการสอนวิชาเอกสังคมศึกษา	1	2.0
วิธีสอนทั่วไป	1	2.0
โครงการสุขภาพในโรงเรียน	3	5.9
สวัสดิศึกษา	1	2.0
เทคโนโลยีทางการศึกษา	1	2.0
การสอนคณิตศาสตร์	2	3.9
พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนกลุ่มเกษตรกรรม	1	2.0
พื้นฐาน		

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
มนุษย์และสิ่งแวดล้อม	1	2.0
การออกแบบเทคนิค	1	2.0
วิชาทางสุขภาพ	1	2.0
จิตวิทยาการศึกษา	2	3.9
7. หน้าที่พิเศษรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน		
หัวหน้าภาควิชา	5	9.8
รองหัวหน้าภาควิชา	3	5.9
คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย	5	9.8
กรรมการสภามหาวิทยาลัย	1	2.0
เลขาธิการบัณฑิตวิทยาลัย	1	2.0
ฝ่ายวิชาการบัณฑิตศึกษา	2	3.9
คณะกรรมการงานวิจัยของคณะ	1	2.0
ประธานปฏิบัติการหน่วยอาชีวศึกษา	1	2.0
ควบคุมโครงการเกษตรในคณะ	1	2.0
เลขานุการคณะ	1	2.0
กรรมการศูนย์บริการวิชาชีพแก่ชุมชน	1	2.0
ผู้ช่วยคณบดี	6	11.8
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	2	3.9
งานอาคารสถานที่	1	2.0
อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมคุ้มครองผู้บริโภคและ ป้องกันอุบัติเหตุ	1	2.0
คณะกรรมการกีฬา	1	2.0
เลขานุการภาควิชา	1	2.0
ประธานสาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ	1	2.0
กรรมการในคณะฝ่ายฝึกสอนและฝึกงาน	1	2.0
- รองคณบดีฝ่ายวิชาการ	1	2.0

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
8. การเข้ารับการอบรม/ประชุม/สัมมนา เกี่ยวกับสิ่ง แวดล้อมศึกษา		
ไม่เคย	24	47.1
เคย	27	52.9
หน่วยงานที่เคยเข้ารับการอบรม		
องค์การ UNESCO	4	7.8
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	5	9.8
ทบวงมหาวิทยาลัย	3	5.9
ศูนย์สิ่งแวดล้อมของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	3	5.9
โครงการพระราชดำริ	1	2.0
มหาวิทยาลัยต่างประเทศ อาทิเช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย	1	2.0
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	2.0
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	2.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านเนื้อหาวิชา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะของเนื้อหาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา		
จัดโดยคำนึงถึงนโยบายของมหาวิทยาลัย	16	31.4
จัดให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	34	66.7
จัดให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักศึกษา	20	39.2
จัดเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	36	70.6
จัดเนื้อหาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับวิทยาการในโลกปัจจุบัน	37	72.5
จัดเนื้อหาให้มีความยาก-ง่าย เหมาะสมกับประสบการณ์ของนักศึกษา	19	37.3
2. จุดประสงค์การเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา		
ให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อม	19	37.3
ให้นักศึกษาตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และหาแนวทางป้องกันแก้ไข	44	86.3
ให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างมีเหตุผลและเกิดประโยชน์มากที่สุด	35	68.6
ส่งเสริมให้นักศึกษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเชิญชวนปลูกต้นไม้เพื่อฟื้นฟูธรรมชาติ	18	35.3

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. การเตรียมการสอนด้านสิ่งแวดล้อมในแต่ละคาบเรียน		
ศึกษาเนื้อหาก่อนการสอนทุกครั้งจากหนังสือแบบเรียน และคู่มือการสอนตามวัตถุประสงค์จัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับระยะเวลาการสอนในแต่ละคาบ	28	54.9
เตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนให้พร้อมใช้ในการเรียนการสอน	31	10.8
เตรียมกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ให้เหมาะสมกับบทเรียน	29	56.9
เตรียมกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ให้เหมาะสมกับบทเรียน	31	60.8
4. วิธีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียน		
ชี้แจงให้นักศึกษาทราบในชั่วโมงของการสอนในแต่ละภาคการศึกษา	43	84.3
ชี้แจงให้นักศึกษาทราบก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง	10	19.6
ชี้แจงให้นักศึกษาทราบก่อนการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง	8	15.7
ให้นักศึกษาศึกษาจุดประสงค์กันเองตามลำพังโดยมีอำนาจเป็นผู้ให้คำแนะนำและคำอธิบาย	11	21.6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. วิธีการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอน		
การบรรยาย	44	86.3
การอภิปราย	38	74.5
การสืบสวนสอบสวน	11	21.6
การแก้ปัญหา	22	43.1
การศึกษากรณีตัวอย่าง	27	52.9
การใช้สถานการณ์จำลองและเกมส์	9	17.6
การให้นักศึกษาออกไปสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล	23	45.1
การเรียนนอกสถานที่	34	66.7
6. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัด		
นิทรรศการ	17	33.3
ป้ายนิเทศ	21	41.2
ชมรมอนุรักษ์	9	17.6
กิจกรรมนอกสถานที่ เช่น การเข้าค่ายอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม	26	51.0

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของของอาจารย์ต่อการเรียนการสอน
 วิทยาลัยการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้		
รูปภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดลอมศึกษา	25	49.0
ข่าว บทความ จาก หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมศึกษา	37	72.5
เทป วิดีทัศน์ จากรายการสารคดีทางโทรทัศน์ เช่น รายการโลกสวยด้วยมือเรา (ช่อง 5) รายการ รักษ์สิ่งแวดลอม (ช่อง 11) รายการทุ่งแสง ตะวัน (ช่อง 3) รายการเพื่อสิ่งแวดลอม (ช่อง 5)	19	37.3
สไลด์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดลอมศึกษา	19	37.3
ตัวอย่างของจริง	20	39.2
8. แหล่งของสื่อการเรียนการสอน		
อาจารย์จัดทำขึ้นเอง	37	72.5
ทบวงมหาวิทยาลัยจัดหามาให้	6	11.8
ขอยืมจากมหาวิทยาลัยอื่น	8	15.7

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
9. รูปแบบที่ใช้ในการวัดและประเมินผล		
ให้นักศึกษาทำข้อสอบแบบอัตนัย	37	72.5
ให้นักศึกษาทำข้อสอบแบบปรนัย	30	58.8
ให้นักศึกษาอภิปรายแสดงความคิดเห็น	28	54.9
ตรวจผลงานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำ	32	62.7
สัมภาษณ์นักศึกษาเป็นรายบุคคล	8	15.7
สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษา เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง	13	25.5
ให้เพื่อนนักศึกษาประเมินจากการทำกิจกรรมกลุ่ม	15	29.4
10. ลักษณะการประเมินผล		
ประเมินผลก่อนเรียน	14	27.5
ประเมินผลระหว่างภาคเรียน	36	70.6
ประเมินผลปลายภาค	41	80.4
มีการวางแผนการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน	18	35.3
ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนท่าการวัด และ การให้คะแนน	9	17.6
ใช้วิธีการวัดและประเมินผลหลายวิธี อาทิเช่น การ ทำข้อสอบแบบปรนัย อัตนัย สอบปากเปล่า	17	33.3
เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลตนเอง	9	17.6
มีการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบทุกครั้ง	20	39.2

จากตารางที่ 11-14 แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่อาจารย์ที่สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษามีการจัดลักษณะของเนื้อหาวิชา โดยจัดเนื้อหาให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับวิทยาการในโลกปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 72.5 จัดเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 70.6 และจัดให้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 66.7 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ในจุดประสงค์การเรียนรู้ นั้น กล่าวถึงการที่ให้นักศึกษาตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และหาแนวทางป้องกัน แก้ไข คิดเป็นร้อยละ 86.3 และรองลงมาให้นักศึกษาได้เรียนรู้ วิธีการจัดการ และใช้ทรัพยากรอย่างมีเหตุผล และเกิดผลประโยชน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.6 ตามลำดับ ซึ่งการเตรียมการสอนในแต่ละคาบส่วนใหญ่อาจารย์ผู้สอนจะจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสมกับระยะเวลาการสอนในแต่ละคาบ และมีการเตรียมกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ให้เหมาะสมกับบทเรียน คิดเป็นร้อยละ 60.8 จำนวนเท่า ๆ กัน และในแต่ละคาบเรียน อาจารย์จะชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาทราบในชั่วโมงแรกของการสอนในแต่ละภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 84.3 ส่วนใหญ่ในคาบเรียนอาจารย์จะใช้การสอนแบบบรรยาย คิดเป็นร้อยละ 86.3 รองลงมา ใช้การสอนแบบอภิปราย คิดเป็นร้อยละ 74.5 และ ใช้การเรียนนอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 66.7 ตามลำดับ ส่วนทางด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรส่วนใหญ่อาจารย์จะใช้การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น การเข้าค่ายอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 51.0 และ การจัดปายนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 41.2 ตามลำดับ สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 72.5 แหล่งของสื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ อาจารย์จะเป็นผู้จัดทำขึ้นเอง คิดเป็นร้อยละ 72.5 ส่วนในด้านการวัดและประเมินผลนักศึกษา ส่วนใหญ่ อาจารย์จะให้นักศึกษาทำข้อสอบแบบอัตนัย คิดเป็นร้อยละ 72. รองลงมา อาจารย์จะมีการตรวจผลงานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำ คิดเป็นร้อยละ 62.7 และให้นักศึกษาทำข้อสอบแบบปรนัย คิดเป็นร้อยละ 58.8 ตามลำดับ ลักษณะการประเมินผลจะจัดกระทำโดยมีการประเมินผลปลายภาค คิดเป็นร้อยละ 80.4 และการประเมินผลระหว่างภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 7 ข้อมูลของผลการประเมินปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอน
สิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการ
ประเมินปัญหาและความต้องการจัดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้าน
เนื้อหาวิชา

รายการ	การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
1. การจัดให้มีความเข้าใจ เหมาะสมกับนักศึกษา	2.37	0.92	น้อย	2.73	0.96	มาก
2. ความสอดคล้องของ เนื้อหาวิชากับสภาพห้อง ถ้ำและชุมชน	2.49	1.01	น้อย	2.25	1.00	น้อย
3. ความเหมาะสมของเนื้อหา วิชากับเวลาเรียน	2.41	0.90	น้อย	2.14	0.96	น้อย
4. การปรับเนื้อหาวิชาให้ สอดคล้องกับความสนใจ ของนักศึกษา	2.41	0.98	น้อย	2.65	1.02	มาก
5. การกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้เกี่ยวกับการ เรียนการสอน	2.25	0.93	น้อย	2.57	0.92	มาก
6. การจัดเนื้อหาวิชาให้มี ความทันสมัยทัน เหตุการณ์	2.44	1.03	น้อย	2.65	1.02	มาก
7. การจัดเนื้อหาโดยคำนึงถึง นโยบายของสถาบัน	2.12	0.97	น้อย	2.31	1.03	น้อย
รวม	2.36	0.96	น้อย	2.47	0.99	น้อย

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีปัญหาการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาในระดับน้อยทุกข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาในระดับน้อยเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 7 ($\bar{x} = 2.12$) ข้อที่ 5 ($\bar{x} = 2.25$) และข้อที่ 1 ($\bar{x} = 2.37$)

โดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความต้องการการเรียนการสอนด้านเนื้อหาวิชาในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการในระดับมากเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือข้อที่ 1 ($\bar{x} = 2.33$) ข้อที่ 4 ($\bar{x} = 2.65$) ข้อที่ 6 ($\bar{x} = 2.65$) และข้อที่ 5 ($\bar{x} = 2.57$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการประเมินปัญหาและความต้องการการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

รายการ	การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
8. การเตรียมการสอนในแต่ละคาบเรียน	2.08	0.96	น้อย	2.20	1.00	น้อย
9. ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักศึกษาร่วมมือกันวางแผนแก้ไขอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	2.43	1.04	น้อย	2.22	0.99	น้อย
10. ความร่วมมือของนักศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.47	0.99	น้อย	2.25	1.02	น้อย
11. ความรู้ ความเข้าใจในการใช้วิธีสอนแบบใหม่ๆ	2.51	1.01	มาก	2.75	1.02	มาก
12. ห้องปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา	2.71	1.01	มาก	2.84	0.90	มาก
13. วิธีการสอนไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	2.24	0.97	น้อย	2.61	0.96	มาก
14. เนื้อหาวิชาในแต่ละคาบกับความเหมาะสมด้านเวลา	2.02	1.03	น้อย	2.84	0.95	มาก
รวม	2.35	1.00	น้อย	2.53	0.98	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าโดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีปัญหาการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการสอนในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาในระดับมาก ซึ่งมี 2 อันดับ คือ ข้อที่ 12 ($\bar{x} = 2.71$) และข้อที่ 11 ($\bar{x} = 2.51$) เรียงตามลำดับ

โดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความต้องการในการเรียนการสอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการในระดับมากเรียงลำดับ 3 อันดับแรก คือ ข้อที่ 12 ($\bar{x} = 2.84$) ข้อที่ 14 ($\bar{x} = 2.84$) ข้อที่ 11 ($\bar{x} = 2.75$) และข้อที่ 13 ($\bar{x} = 2.61$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการประเมินปัญหาและความต้องการการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
15. สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา	3.10	0.92	มาก	3.12	0.93	มาก
16. ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน	3.27	0.89	มาก	3.06	0.97	มาก
17. จำนวนเอกสาร ตำรา เรียน สิ่งพิมพ์ และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ กับความเพียงพอด้านการเรียนการสอน และจำนวนนักศึกษา	3.04	0.89	มาก	3.10	1.02	มาก
18. การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน	3.10	0.83	มาก	2.86	0.96	มาก
19. ความร่วมมือของนักศึกษาในการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.98	0.95	มาก	2.75	1.10	มาก
รวม	3.10	0.90	มาก	2.98	1.00	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าโดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีปัญหาการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาในระดับมากทุกข้อ

โดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษามีความต้องการการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการในระดับมากทุกข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของอาจารย์ต่อการประเมินปัญหาและความต้องการการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	การเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา					
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ปัญหา	\bar{x}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
20. รูปแบบที่ใช้ในการวัด และประเมินผลนักศึกษา	3.31	0.86	มาก	2.75	1.00	มาก
21. การจัดเตรียมเอกสารคู่มือ มือการวัดและประเมินผล	2.61	1.04	มาก	2.67	1.01	มาก
22. การติดตามประเมิน เจตคติ และทักษะในการ ปฏิบัติกิจกรรมด้านสิ่ง แวดล้อมศึกษา	2.84	1.10	มาก	3.08	0.98	มาก
23. การสังเกตและบันทึก พฤติกรรมของนักศึกษาที่ แสดงถึงการมีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.08	0.98	มาก	3.06	0.86	มาก
24. การวัดและประเมินผล นักศึกษาทั้งก่อนและหลัง เรียน	3.10	0.94	มาก	2.69	0.99	มาก
25. การชี้แจงวิธีการวัดและ ประเมินผลให้นักศึกษา ทราบ	3.14	0.87	มาก	2.55	1.05	มาก
รวม	3.01	0.95	มาก	2.80	0.98	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีปัญหาการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลในระดับมาก โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาในระดับมากทุกข้อ

โดยรวมอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความต้องการการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลในระดับมาก โดยมีความเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการในระดับมากทุกข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา

ด้านเนื้อหาวิชา

1. การใช้เนื้อหาควรแปรเปลี่ยนไปตามสภาพที่เป็นจริง
2. เนื้อหาวิชาต้องทันสมัย
3. ควรเน้นเนื้อหาวิชาที่ให้นักศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ทั้งส่วนตนและส่วนรวม
4. มีความจำเป็นที่ผู้สอนต้องปรับเนื้อหา ให้ทันสมัยกับกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลง
ไปอย่างสม่ำเสมอ
5. เนื้อหาควรยืดหยุ่นตามสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
6. ควรจัดในลักษณะประยุกต์ในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาอังกฤษ จัดเป็น
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-tourism)
7. ควรใช้เนื้อหาที่ได้จากสถานการณ์จริงในท้องถิ่นก่อน แล้วตามด้วยเนื้อหาที่
กว้างออกไป จนถึงระดับโลก
8. ควรมีลักษณะสหสาขาวิชา โดยใช้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นศูนย์กลาง
9. ควรเป็นเนื้อหาที่จะต้องช่วยกันอย่างริบด่วนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโลก ไม่ใช่
ระดับประเทศเพียงอย่างเดียว
10. ควรสอดแทรกใส่ในวิชาต่าง ๆ
11. ควรเป็นเนื้อหาที่นำไปใช้ในชีวิตจริง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย 4
12. ควรเน้นเนื้อหาด้านการทำลายทรัพยากรธรรมชาติว่า จะเกิดปัญหาตามมา
อย่างไรได้มากทั้งระดับประเทศและต่างประเทศ
13. ควรเน้นความเป็นปัจจุบันและอนาคต การเห็นคุณค่า และการใช้อย่าง
ประหยัด การสร้างเสริม และพัฒนาเนื้อหาให้มีคุณภาพดีมากขึ้น
14. ควรจัดเนื้อหาปัญหาสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวผู้เรียน สถาบันการศึกษา ชุมชน
ท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศ ให้ผู้เรียนมีส่วนจัดหัวข้อประเด็นเนื้อหาที่กำลังเกิดเป็นปัญหา
อยู่ในปัจจุบัน
15. ควรเป็นเนื้อหาแบบผสมผสาน
16. ควรกว้างไกล และลึก สัมพันธ์กันกับชีวิตชัดเจน

17. การสอนรายวิชาต่าง ๆ สามารถแทรกเนื้อหาด้านสิ่งแวดล้อมได้หมด แต่เพื่อให้ง่ายขึ้นควรกำหนดประเด็นสำคัญที่น่าจะแทรก เพื่อเป็นแนวทางในการบูรณาการเนื้อหาที่แทรกกับเนื้อหาในวิชานั้นที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย